

A Győri Ítéltábla a dr. Konnáth Attila ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Csikós Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen jó hírnév megsértése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2018. június 25. napján kelt 13.P.20.168/2017/26. számú ítélete ellen az alperes által 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, mellőzi annak megállapítását, hogy az alperes a **Települési** Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2016. április 23-i közgyűlésén tett azon kijelentésével, hogy „Hova lettek az egyesület tulajdonát képező tárgyak, eszközök?” megsértette a felperes személyiségi jogát.

Az alperes által a felperes javára fizetendő sérelemdíj összegét 200.000,- (Kettőszázezer) Ft leszállítja.

A külön felhívásra az állam javára a felperes által fizetendő elsőfokú eljárás illetékének összegét 54.000,- (Ötvennégyezer) Ft-ra felemeli, az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 36.000,- (Harminchatezer) Ft-ra leszállítja.

Mellőzi az elsőfokú ítéletnek azon rendelkezését, mely szerint a peres felek költségeiket maguk viselik.

Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A felperes 9.600,- (Kilencezer-hatszáz) Ft, az alperes 38.400,- (Harmincnyolcezer-négyszáz) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket köteles az illetékügyben eljáró hatóság felhívására az állam javára megfizetni.

A peres felek viselik az első- és másodfokú eljárásban felmerült saját költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes a **Települési** Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek korábban parancsnokhelyettese, jelenleg tagja, emellett főállásban önkormányzati hivatásos tűzoltó. Az egyesület 2016. április 23-i

közgyűlésének egyik napirendi pontja a felperes elleni fegyelmi eljárás lefolytatása volt. Az alperes az egyesület elnökeként az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy „felperes neve bajtársunk a 2016. március 04-i parancsnoki választáson elszenvedett veresége után elhatározta, hogy lejáratja, széjjelveri az egyesületünket.” (1. tényállás), „Amikor a tűzoltószertár beázott, állítólag te hoztál **Település 2**-ről kátrányt és belocsoltad a lámpaburába a vizet, majd lefotóztad és ezt jelentetted be, mind az önkormányzat, mind a biztosító felé.” (2. tényállás). Az alperes kérdéseket is intézett a felpereshez, miszerint „Miért akartál a parancsnokválasztáson csalni?” (3. tényállás), „Hova lettek az egyesület tulajdonát képező tárgyak, eszközök?” (4.).

A felperes a fenti kijelentések és kérdések miatt a 2013. évi V. törvény Ptk.2:45.§ (2) bekezdésére alapítottna a személyiségi jogoknak a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerinti általános védelmére és a Ptk. 2:45. § (2) bekezdésére hivatkozva annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jó hírnevét. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.500.000,-Ft sérelemdíj megfizetésére valamint elégtétel adásra oly módon, hogy az egyesület következő közgyűlésén kérjen a felperestől elnézést és jelentse ki, hogy a sérelmezett állítások valótlanok.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy valamennyi sérelmezett kijelentés, illetőleg általa megfogalmazott kérdés olyan, a valóságnak megfelelő tényeken alapul, amelyek kizárttá teszik a jogsértés megállapíthatóságát.

Az elsőfokú bíróság ítéletében valamennyi, a kereseti kérelem tárgyát képező kijelentéssel és kérdéssel kapcsolatban megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyiségi jogát. A bíróság elégtétel adására kötelezte az alperest oly módon, hogy a **Település1** Önkéntes Tűzoltó Egyesület legközelebb megtartásra kerülő közgyűlésén az ítélet rendelkező részének, a jogsértés tényét megállapító részét olvassa fel, egyúttal a felperestől kérjen elnézést. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000,-Ft sérelemdíjat. A felperest és az alperest egyaránt 45.000 - 45.000,-Ft feljegyzett elsőfokú eljárási illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte azzal, hogy ezt meghaladóan a peres felek a költségeiket maguk viselik.

Ítéletének indokolásában rámutatott, hogy a jó hírnév sérelmét csak az objektív valóságnak meg nem felelő tények közlése valósíthatja meg. Ennek megítélésében nincs jelentősége a magatartás felróhatóságának, a jogsértő részéről a jó-, vagy rosszhiszeműségnek. Rámutatott, hogy a valóságnak meg nem felelő tényállítás csak akkor eredményez jogsértést, ha az egyúttal az érintett társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az 1., 3. és 4. tényállás szerinti kérdések és kijelentések nem tartalmaztak kellően konkrét tény, ebből következően azok a jó hírnév megsértésére alkalmatlanok. Ugyanakkor a felperes keresetében annak tartalma szerint a becsület sérelmére is hivatkozott, ebben a vonatkozásban pedig a kereseti kérelem e közlések vonatkozásában megalapozott. A törvényszék rámutatott, hogy a felek nem vitatták, hogy a Győri Törvényszék előtt korábban folyamatban volt P.20.689/2017. számú perrel az 1. tényállás szerinti kijelentés összefüggésbe hozható. Ugyanakkor az egyesület által indított sajtó-helyreigazítási per adatai alapján sem vonható le olyan következtetés, hogy a felperes az egyesület lejáratására törekedett volna. A törvényszék a 3. tényállási ponttal kapcsolatban megállapította, hogy a bizonyítási eljárás alapján az volt igazolt, hogy a felperes kérdést intézett az alpereshez, a parancsnokválasztás során **T Á** tag szavazhat-e. Rögzítette, hogy a választáson **T Á** nem jelent meg, nem szavazott és kérdéses, hogy tagsági viszonya a szavazás időpontjában fennállt-e. Ehhez képest a felperes becsületét sértette, amikor az alperes azt állította, hogy az egyesület élete szempontjából jelentős esemény kapcsán a felperes

csalást kísérelt meg. A 4. tényállást illetően a bizonyítási eljárás eredményeként az volt megállapítható, hogy az egyesület korábban egy IFA tűzoltó szerkocsit vásárolt. A felek között vita alakult ki azt illetően, hogy a gépkocsi vásárlásával egyidejűleg az egyesület vásárolta-e meg azt a puttonyfecskendőt, amely jelenleg a felperesnél található. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a puttonyfecskendő tulajdoni helyzete vita tárgyát képezte, ehhez képest a felperes becsületét sértette az egyesület tulajdonát képező tárgyak, eszközök hollétére vonatkozó kérdés. Rámutatott, hogy valamennyi becsületsértő közlés indokolatlanul bántó volt.

Az elsőfokú bíróság a 2. tényállási ponttal kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az tényállítást tartalmaz, amelynek valóságtartalmát az alperes a rá háruló bizonyítási teher ellenére nem tudta igazolni. A perben beszerzett iratok és tanúvallomások alapján nem állapítható meg, hogy a kéresemény bejelentése során a felperes szabálytalanul járt volna el. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes által a biztosítónak küldött képek nem a kéresemény időpontjában készültek, nem igazolja, hogy a felperes biztosítási csalást kívánt volna elkövetni, ezért a beázással kapcsolatos alperesi közlés a felperes jó hírnevét sértette.

Az elsőfokú bíróság a jogsértés objektív jogkövetkezményeiről a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozott. A sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelmet illetően rögzítette, hogy a felperest a településen köztisztviselőként álló személyként ismerik, a közgyűlésen elhangzottakra is visszavezethetően azonban helyzete megváltozott, már nem kap meghívást a faluban megrendezésre kerülő eseményekre és a feleségével működtetett boltjuk forgalma is kedvezőtlenül változott. Baráti, ismerősi köre is elfordult tőle és családjától, környezete némileg ellenségesebbé vált. A törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes az alperesi megnyilvánulások folytán az ilyen jellegű sértésekkel köztudomásúlag általában együtt járó hátrányokat szenvedte el. A bíróság a sérelemdíj összegét erre tekintettel az ítélethozatalkor fennálló ár- és értékviszonyokból kiindulva állapította meg, így késedelmi kamatról nem rendelkezett. A perköltségről a Pp. 77. §, 78. § (1) bekezdése és 81. § (1) bekezdése alapján határozott. A feljegyzett kereseti illetékről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelt 13. §-a szerint döntött.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak teljes körű megváltoztatását, a felperes kereseti kérelmének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 123. §-ába ütközően járt el, mivel a felperes a megállapítási keresetet jogszabályi feltételeit nem igazolta. Sérelmezte, hogy a törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, mert a felperes kizárólag jó hírneve megsértésének megállapítását kérte, a becsületének sérelmére kereseti kérelmében nem hivatkozott. Az elsőfokú ítélet ezért a Pp. 215. §-ába ütközik. Hangsúlyozta, hogy a törvényszék az eljárás során maga sem tekintette úgy, hogy a jó hírnév megsértésére alapított kereseti kérelmen túl a felperes más kereseti kérelmet is előterjesztett. Ez abból is megállapítható, hogy az elsőfokú eljárás során a bizonyítási teher kiosztására is kifejezetten és csak a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti jogsértés által indokolt körben került sor. Álláspontja szerint a fegyelmi eljárás keretében közölt megállapítások és kérdések az eljárás jellegéből adódóan nem lehetnek indokolatlanul bántóak, nem tekinthetők visszaélésszerűnek. A törvényszék a kereseti kérelmen való túlterjeszkedésével egyúttal megfosztotta az alperest attól, hogy a becsület sérelme vonatkozásában a felróhatóság alól magát kimentse. Ezt meghaladóan támadta az elsőfokú ítéletet azzal is, hogy az nem adja indokát az alperest elégtétel adására kötelező rendelkezésének. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tette a bizonyítási eljárás tárgyává az általa csatolt hanganyagot az 1-es tényállási ponttal kapcsolatban, a 2-es tényállási pont kapcsán pedig nem értékelte a felperes által csatolt fényképeket. Fenntartotta, hogy az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az állapítható meg, hogy a felperes kérdései, kijelentései okszerűek voltak, azok valótlán tény nem tartalmaztak.

Hangsúlyozta, hogy valamennyi sérelmezett kifejezést a szövegkörnyezetével együtt kell értelmezni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta azt megállapítani, hogy a 4. tényállási pontban érintett puttonyfecskendő az egyesület tulajdonát képezi.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint a megállapítási keresettel kapcsolatban előterjesztett fellebbezési érvelés értelmezhetetlen, mert a felperes a személyiségi jog megsértésére alapítottan megállapítási keresetet terjeszthetett elő. Vitatta, hogy a törvényszék a Pp. 215. §-ába ütköző módon a kereseti kérelmen túlterjeszkedve hozta volna meg döntését.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos:

A felperes a kereseti kérelmében jó hírneve megsértésére hivatkozott, ugyanakkor jogszabályi alapként felhívta a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése mellett a Ptk. 2:42. § (1) bekezdését és 2:43. §-át is. Figyelemmel arra is, hogy a sérelmezett közléseket a felperes a keresetlevelében pontosan és hiánytalanul megjelölte, az 1952. évi III. törvény talaján kialakult bírói gyakorlat szerint pedig a bíróság a kereseti kérelem jogcíméhez nincs kötve, az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve hozta meg döntését. A felperes kereseti kérelme magában foglalta mind a jó hírnév, mind a becsület sérelmére alapított igényt.

Ugyancsak alaptalan a fellebbezési kérelemnek az a hivatkozása, mely szerint a bíróság elmulasztotta vizsgálni a Pp. 123. §-ában foglaltakat. A személyiségi jogsértés esetén a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja, a felperes által kérhető jogkövetkezményként rögzíti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását. Ebből következően a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, az anyagi jogszabály által jogkövetkezményként nevesített megállapítás nem azonos a Pp. 123.§-a szerinti megállapítási keresettel.

Az elsőfokú bíróság részben téves álláspontra helyezkedett azzal kapcsolatban, hogy a felperes által sérelmezett alperesi közlések tényállításnak, vagy véleménynyilvánításnak minősülnek-e. A tényállítás és a véleménynyilvánítás közötti elhatárolás tesztjét az jelenti, hogy a tények valósága bizonyítást nyerhet, míg az értékítélet bizonyíthatóságáról, vagyis annak igazságtartalmáról nem is lehet beszélni (13/2014. (IV.18.) AB határozat, Győri Ítélőtábla Pf.II.20.093/2017/4/I.). Hangsúlyozza az ítélőtábla, hogy éppen az alperes által hivatkozott szövegkörnyezeti összefüggésekre figyelemmel egy adott közlés akkor is tényállításként értelmezendő, ha az egyébként formálisan kérdésként kerül megfogalmazásra.

Ehhez képest a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy valamennyi, a kereseti kérelem tárgyát képező alperesi közlés tényállítást tartalmaz.

A felperes akaratelhatározása értelemszerűen egy olyan szubjektív, belső folyamat, amiről más személyek - így az alperes is - csak akkor szerezhetnek tudomást, ha arról a felperes beszámol illetve aktív vagy passzív magatartásával azt a környezete számára kifejezésre juttatja. A 2016. április 23-i közgyűlést megelőző felperesi akaratelhatározással kapcsolatban a **Folyóirat** 2017. május 17-i számában megjelent újságcikk miatt 2017. június 27-én indított sajtó helyreigazítási eljárás semmilyen információt nem szolgáltat. Önmagában abból, hogy a felperes egy 2017-es újságcikkben milyen nyilatkozatokat tett, nem vonható le következtetés arra nézve, hogy több mint egy évvel korábban milyen akarat-elhatározás alakult ki benne. A fellebbezésben is hivatkozott hangfájloknak a releváns részét tartalmazó leiratát az alperes az elsőfokú eljárás során csatolta. Azok szerint az alperessel folytatott telefonbeszélgetések során a felperes olyan kijelentést tett, hogy az alperessel nem tud, nem hajlandó együttműködni. Ebből azonban kizárólag az peres felek közötti

viszonyra vonható le következtetés, arra nem, hogy a felperesnek szándékában állt volna az egyesület lejárata, szétverése.

Az elsőfokú bíróság ítéletében írtaktól eltérően tényállítás az is, hogy a felperes **Település 2**-ről kátrányt hozott, a lámpaburába vizet locsolt és ezt jelentette le biztosítási eseményként az önkormányzat, illetőleg a biztosító felé (2. tényállítás). Az alperesnek ez a közlése arra vonatkozott, hogy a felperes biztosítási csalást követett el. Önmagában az, hogy a felperes milyen fotókat csatolt a biztosító felé, nem bizonyítja azt a tevőleges, tartalmilag bűncselekményre utaló magatartást, amelyet a tűzoltószertár beázásával kapcsolatban az alperes megfogalmazott.

A 3. tényállítás szerinti közlés tartalmilag azt jelenti, hogy a felperes tisztességtelen eszközökkel kívánt előnyhöz jutni a parancsnokválasztáson. A csalás, vagyis az eljárási szabályok be nem tartása olyan tény, amellyel kapcsolatos alperesi közlés nem véleménynyilvánításnak, a becsület csorbítására alkalmas közlésnek, hanem a jó hírnevet sértő valótlan tényállításnak minősül. A csalásra vonatkozó előadást nem támasztja alá az a körülmény, hogy a felperes éppen a parancsnokválasztáson riválisaként fellépő alperestől érdeklődött az iránt, hogy **T Á** szavazhat-e. A csalás ugyanis fogalmilag szükségképpen feltételezi, hogy a tisztességtelen eljárást a csalás elkövetője titokban kívánja tartani, a választás befolyásolását úgy kívánja megvalósítani, hogy arról senki, de főként nem a szavazás szerinti ellenfele ne értesüljön. A sérelmezett kijelentés szöveggörnyezetére tekintettel az állapítható meg, hogy a **T Á** szavazati jogával kapcsolatos felperesi kérdést mint valós tény az alperes hamis színben tüntette fel.

A sérelmezett 1., 2. tényállításoknak a valóságtartalmát az elsőfokú bíróságnak az e körben a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti kioktatását követően az alperes nem bizonyította, a 3. tényállítás szerinti közlés pedig a fentiekben kifejtettek szerint a valós tény hamis színben való feltüntetését valósította meg. Az ítélet tábla álláspontja szerint nem igényel külön bizonyítást az, hogy a parancsnokválasztással, biztosítási eseménnyel kapcsolatos csalásra vonatkozó valótlan közlés sértő volt a felperes számára. Ugyanígy sértő az is, ha egy társadalmi szervezet tagjáról valótlanul állítják, hogy tagsági jogviszonya fenntartása mellett szándékosan a szervezet érdekeivel ellentétesen, az egyesület lejárata céljára kíván eljárni.

Ugyanakkor a 4. tényállási pont szerinti tulajdoni vita indokolttá tette annak a kérdésnek a megfogalmazását, hogy a felperesnél fellelhetők-e olyan tárgyak, eszközök, amelyek az alperes álláspontja szerint az egyesület tulajdonát képezik. Az alperes által kezdeményezett fegyelmi eljárás keretén belül ezért ennek a kérdésnek a megfogalmazása - arra figyelemmel is, hogy a felek között vitatott tulajdoni helyzetű puttonyfecskendő a felperesnél lelhető fel - nem tartalmazott valótlan tény, és a fennálló birtokállapotra, a vitatott tulajdoni helyzetre tekintettel nem is volt okszerűtlen.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróságtól eltérően a 4. tényállítás vonatkozásában nem látta megvalósulni a jogsértést, míg az 1., 2. és 3. tényállást illetően a felperes jó hírnevének megsértését - és nem becsületének sérelmét - találta igazoltnak.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a becsület sértését megvalósító véleménynyilvánítást illetően az az elsőfokú bírói megállapítás, mely szerint a véleménynyilvánítás alapossága nem képezhetette bizonyítás tárgyát, téves, mert a véleménynyilvánítás okszerűtlensége, indokolatlansága, bántó volta éppen annak tükrében állapítható, vagy nem állapítható meg, hogy arra milyen tényekkel összefüggésben kerül sor.

A Ptk 2:45. § (2) bekezdés szerinti személyiségi jogsértés objektív, a felróhatóságtól nem függő jogkövetkezménye a jogsértés megállapítása (Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pont) és az elégtétel adására kötelezés (Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pont).

Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj megállapítása körén belül annak ellenére fogadta el tényként a felperes által a kereseti kérelemben előadott hátrányokat, hogy a felperes az eljárás során kifejezetten úgy nyilatkozott, e körben bizonyítással nem kíván élni, a sérelemdíj megállapítása kapcsán kizárólag a köztudomású tényekre hivatkozik. Az elsőfokú bíróság indokolása ellentmondásos, mert a köztudomású tényekre utalva tartalmazza a bizonyítási eljárás lefolytatása hiányában okszerűtlenül tényként elfogadott felperesi állításokat. Erre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzi a 3. oldal második bekezdése szerint azon megállapításokat, miszerint a felperes helyzete a közgyűlésen történetekre visszavezethetően megváltozott, a falubeli eseményekre nem kap meghívást, feleségével közösen működtetett boltjának forgalma csökkent, baráti, ismerősi köre elfordult tőle, ellenségesé vált.

Az alperes által megvalósított jogsértések számára, valamint arra figyelemmel, hogy e jogsértésekre milyen környezetben, milyen nyilvánosság mellett került sor és azok köztudomásúlag milyen hátrányokkal járnak, az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által az ítélethezatalankori értékviszonyok alapján megállapított sérelemdíj összegét eltúlzottnak tartotta, így azt 200.000,-Ft-ra leszállította. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A megváltoztatás folytán az elsőfokú eljárásban a peres felek pernyertességének aránya az alperesre kedvezőbben 60-40 %. Ehhez képest a feljegyzett elsőfokú eljárási illetékből a Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján a felperes 54.000,-, az alperes 36.000,-Ft-ot köteles az állam javára megfizetni. Az eltérő pernyertességi-pervesztességi arányra figyelemmel az ítélet tábla mellőzte azt az elsőfokú ítéleti rendelkezést, mely szerint a peres felek a költségeiket maguk viselik.

A másodfokú eljárásban a felperes 20, az alperes 80 %-ban bizonyult pervesztésnek, ezért a feljegyzett 48.000,-Ft fellebbezési illetéket ilyen arányban kötelesek az állam javára megfizetni. Az elsőfokú eljárásban a teljes pernyertesség esetén figyelembe vehető 75.000,- Ft ügyvédi munkadíjhoz képest a felperes a pervesztességi-pernyertességi arányok alapján 15.000, Ft-ot, a másodfokú eljárásban a teljes pernyertesség esetén figyelembe vehető 30.000,- Ft ügyvédi munkadíjhoz képest az alperes 18.000,- Ft-ot, lenne köteles a felperesnek megfizetni (32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdés). A két összeg közötti jelentéktelen mértékű eltérésre figyelemmel az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket a peres felek maguk viselik.

Győr, 2018. december 5.

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: